

Iwona Hintz

Kronika Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku z siedzibą w Sopocie za rok 2016

Rok 2016 obchodzony był w społeczności Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego jako Rok Kościoła. W dużej mierze był to jednak czas szczególnych przygotowań do obchodów wielkiego jubileuszu 500-lecia Reformacji. Również w trójmiejskiej parafii wiele przedsięwzięć wiązało się z tym wydarzeniem. Mijający rok był także poświęcony obchodom 1050-lecia Chrztu Polski. Społeczność parafialna, jak też Diecezja Pomorsko-Wielkopolska poprzez działania na terenie Gdańska żywo włączyły się w refleksję nad istotą chrztu świętego oraz znaczeniem wydarzenia sprzed ponad tysiąclecia dla naszej chrześcijańskiej tożsamości i relacji ekumenicznych.

W codziennej pracy parafialnej, podczas lekcji religii i spotkań młodzieżowych, jak również w tematyce godzin biblijnych oraz spotkań dla osób zainteresowanych wyznaniem ewangelickim staraliśmy się odnieść do motywu przewodniego pracy teologicznej Kościoła, czyli eklezjologii, nauki o Kościele. Ważnym impulsem dla naszej wspólnej refleksji była złożoność współczesnej sytuacji Kościoła: z jednej strony Kościół Chrystusowy poszukuje coraz to nowych form działania, z drugiej – w wielu środowiskach mówi się o jego kryzysie.

Hasło biblijne Roku Pańskiego 2016, które każdego dnia dawało nam motywację do działania i refleksji nad własnym życiem, pochodziło z Księgi proroka Izajasza: *Jak matka pociesza syna, tak Ja będę was pocieszał* (Iz 66,13). Słowa te były dla wielu ewangelików w Polsce impulsem do refleksji nad własnym życiem i motywacją do działania. Często w kontekście Hasła Roku przywoływany był aforyzm angielskiego, dziewiętnastowiecznego poety, Mathew Arnolda: „Bóg nie może być wszędzie, dlatego stworzył matkę”. Te dwie myśli, znakomicie ze sobą korelujące oraz idea Kościoła, jako duchowej Matki często były przywoływane przez trójmiejskich duszpasterzy i całą wspólnotę w roku 2016.

Parafia ewangelicka w Gdańsku-Gdyni-Sopocie, obejmująca swoim działaniem obszar od Tczewa, poprzez Trójmiasto, aż po Hel, różnymi sposobami oddziałuje na lokalną społeczność. Jako swój główny cel widzi głoszenie Ewangelii – Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie. Centralnym punktem życia parafialnego są niedzielne i świąteczne nabożeństwa, zawsze połączone ze spowiedzią i komunią świętą, które odbywają się w kościele Zbawiciela, o stałej porze – o godz. 9.30. Cztery razy w roku mają miejsce nabożeństwa według liturgii Kościoła Ewangelicko-Reformowanego, za które odpowiada ks. mjr Tadeusz Jelinek z Żychlina. Podczas nabożeństw prowadzone są w zakrystii Kościoła zajęcia szkolki niedzielnej dla dzieci. Po nabożeństwach osoby zgromadzone w kościele chętnie korzystają z możliwości rozmów w „Sali Debory”, zlokalizowanej na emporze Kościoła Zbawiciela. Każdej niedzieli działa też punkt kancelaryjny prowadzony przez pastora p. Iwonę Hintz, gdzie można dopełnić czynności administracyjne, jak też nabyć dwutygodnik „Zwiastun Ewangelicki”. Punkt wydawniczy, od lat prowadzony przez p. Dorotę Mielczarek, oferuje literaturę religijną, pocztówki, nagrania muzyczne, a w okresie adwentowym – świece „Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom” oraz opłatki. W Kościele działa również od 11 lat Biblioteka „Etos”, prowadzona przez p. Marię Drapella – pionierskie przedsięwzięcie w naszej diasporalnej Diecezji. W Bibliotece można wypożyczyć książki oraz czasopisma ewangelickie, ekumeniczne, a także z różnych dziedzin humanistyki. Biblioteka organizuje również wystawy okolicznościowe.

W tygodniu odbywają się studia biblijne, spotkania z osobami zainteresowanymi ewangelicyzmem, zebrania Koła Pań i Koła Pań Seniorek. W środy spotyka się na próbach chór parafialny „Gloria Dei”, którym kieruje p. Maja Zalesińska, absolwentka dyrygentury chóralnej w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Kilka razy w roku mają miejsce prelekcje i wykłady popularnonaukowe, przygotowywane przez wspierany przez Parafię Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego, które spotykają się z dużym zainteresowaniem zarówno członków Parafii, jak też otwartych na dialog i ekumenizm mieszkańców Trójmiasta.

Przy Parafii działa Międzyszkolny Punkt Katechetyczny, mają miejsce cotygodniowe spotkania młodzieży oraz lekcje religii w kilku grupach wiekowych. Funkcję katechety pełni wikariusz diecezjalny, ks. Marcin Rayss.

Od wielu lat prężnie działa Parafialna Komisja Charytatywna, czyli Diakonia, której przewodniczącym z ramienia Rady Parafialnej jest p. Artur Pawłowski, laureat nagrody Diakonii Polskiej „Miłosierny Samarytanin”. Komisja prowadzi pomocowy fundusz lekowy i stara się dotrzeć do osób najbar-

dziei potrzebujących. Ważną formą oddziaływania Komisji, jak też duszpasterskiej działalności księży, są odwiedziny domowe i w domach opieki. Parafia wspiera również finansowo osoby będące w trudnej sytuacji życiowej. Kilka razy w roku organizowane są również zbiórki pieniędzy dla osób doświadczonych nagłym kataklizmem. Takie akcje w skali kraju prowadzi Diakonia Polska, a trójmiejska Parafia, w ramach swoich możliwości, włącza się w tego typu działania. W okresie przedadwentowym zwłaszcza młodzież parafialna aktywnie włącza się w akcję „Prezent pod choinkę”, organizowaną i koordynowaną w skali kraju przez Centrum Misji i Ewangelizacji. Z kolei w okresie adwentu Parafia prowadzi sprzedaż świec „Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom”, a pozyskane środki przeznaczone są na wsparcie najbiedniejszych dzieci w naszym kraju.

Dwa razy w roku na roboczych posiedzeniach zbiera się Rada Naukowa oraz Redakcja „Gdańskiego Rocznika Ewangelickiego”. Podczas pierwszego z tych spotkań wypracowywany jest profil kolejnego numeru, a na spotkaniu jesiennym teka redakcyjna poddawana jest ocenie formalnej. Artykuły spełniające kryteria formalne poddawane są wewnętrznej ewaluacji, a następnie kolegium wyznacza po dwóch recenzentów zewnętrznych dla każdego ocenianego tekstu. Praca redakcyjna odbywa się poprzez korespondencję elektroniczną.

W mijającym roku Rada Parafialna zbierała się na dziesięciokrotnie, by omawiać bieżące sprawy administracyjne i gospodarcze. Pracę Rady Parafialnej kontroluje Komisja Rewizyjna, która przedkłada na Zgromadzeniu Parafialnym wnioski o udzielenie absolutorium Radzie Parafialnej.

Poniżej ukażemy chronologicznie działalność Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku z siedzibą w Sopocie za rok 2016.

Działalność Parafii w nowym roku zainaugurowało nabożeństwo Słowa w sopockim kościele Zbawiciela, które poprowadził proboszcz Parafii, ks. bp Marcin Hintz w noworoczne popołudnie.

Styczeń to tradycyjnie czas ekumenicznych nabożeństw i spotkań. Ostatnie nabożeństwo ekumeniczne, wieńczące „Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan”, odbyło się w poniedziałek, 25 stycznia, w ewangelicko-augsburskim kościele Zbawiciela w Sopocie. Kazanie gościnnie wygłosił Biskup Pomocniczy Archidiecezji Gdańskiej, ks. bp dr Zbigniew Zieliński. Wśród duchownych, którzy wzięli udział w nabożeństwie, obecni byli przedstawiciele Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej – Oddział w Gdańsku: ks. Dariusz Józwiak z Kościoła Prawosławnego, ks. Rafał Michalak z Kościoła Polskokatolickiego oraz duchowni z Kościoła Rzymskokatolickiego: ks. prof. Grzegorz Szamocki – rektor Gdańskiego Seminarium Duchownego

i ks. Dariusz Ławik – referent do spraw ekumenizmu, proboszcz rzymskokatolickiej parafii św. Bernarda w Sopocie. Gospodarzy, tj. Kościół Ewangelicko-Augsburski, reprezentowali: proboszcz trójmiejskiej parafii ks. bp Marcin Hintz oraz ks. Marcin Rayss, wikariusz diecezjalny. W nabożeństwie wzięły także udział siostry ze Zgromadzenia Sióstr Brygidek w Gdańsku, które były organizatorkami „Modlitwy o Pokój” w Centrum Ekumenicznym w Oliwie – spotkania z przedstawicielami innych religii monoteistycznych, które odbyło się w niedzielę 17 stycznia. Podczas nabożeństwa w sopockim kościele Zbawiciela duchowni wraz z wiernymi wspólnie modlili się o jedność, pokój i braterską miłość, nie tylko między chrześcijanami, ale i między wyznawcami innych religii. Nabożeństwo uświetnił występ chóru parafialnego „Gloria Dei” pod dyktando Mai Zalesińskiej, który wspierany był w tym roku przez członków chóru „Pro Anima” z parafii rzymskokatolickiej Gwiazdy Morza w Sopocie. Chór w ekumenicznym składzie zaśpiewał cztery kolędy.

Po nabożeństwie duchowni i zaproszeni goście udali się do plebanii na przyjęcie, na którym podsumowano tegoroczny Tydzień Modlitw. Przewodniczący gdańskiego oddziału PRE, ks. bp Marcin Hintz, podziękował wszystkim, którzy głosili Słowo Boże i przyczynili się do organizacji TMOJCh 2016 na terenie Trójmiasta. Gościom tradycyjnie zostały również wręczone egzemplarze „Gdańskiego Rocznika Ewangelickiego” za rok 2015.

Dnia 31 stycznia 2016 roku, bezpośrednio po niedzielnym nabożeństwie, odbyło się coroczne sprawozdawcze Zgromadzenie Parafialne. Obrady modlitwą rozpoczął proboszcz Parafii, ks. bp Marcin Hintz. Następnie zweryfikowano listę obecności i powołano prezydium Zgromadzenia. Przed przystąpieniem do omawiania danych statystycznych oraz sprawozdania finansowego za rok ubiegły, zostały przedstawione sprawozdania z różnych obszarów działalności parafialnej w roku 2015. Wygłosili je: sekretarz Rady Parafialnej – p. Piotr Kowalski, prezes chóru parafialnego – p. Piotr Dolny, kurator wystaw w Sali Debory – p. Szymon Mielczarek, kierownik kancelarii parafialnej i koordynator pracy diakonijnej oraz pracy „Koła Pań” – pastorowa p. Iwona Hintz, przedstawicielka PTEw i kurator Biblioteki „Etos” – p. Maria Drapella, prowadząca punkt z wydawnictwami – p. Dorota Mielczarek. Wikariusz ks. Marcin Rayss przedstawił sprawozdanie z pracy katechetycznej i funkcjonowania filiału parafii w Tczewie. Podsumowania działalności Parafii za rok 2015 dokonał ks. bp Marcin Hintz. Następnie Zgromadzenie Parafialne zapoznało się ze statystyką dot. m.in. liczby wstąpień i wystąpień z Parafii, ofiarności w przeliczeniu na jedną osobę oraz ze sprawozdaniem finansowym. Parafialna Komisja Rewizyjna, po dokonaniu wcześniejszej kontroli finansów, złożyła wniosek o udzielenie absolutorium Radzie Parafialnej, który został przyjęty poprzez

głosowanie członków Zgromadzenia Parafialnego. W kolejnym punkcie proboszcz zapoznał uczestników Zgromadzenia z planami na rok 2016 oraz uchwalono preliminarz budżetowy. Ostatnim punktem porządku obrad były wolne wnioski. Zgromadzenie zakończono modlitwą.

Fot. 1. Otwarcie wystawy w Bibliotece Etos - w rocznicę śmierci Marcina Lutra

W niedzielę 14 lutego, po nabożeństwie, w parafialnej Bibliotece „Etos” została otwarta wystawa poświęcona Reformatorowi Kościoła, ks. dr. Marcinowi Lutrowi. Wystawa, przygotowana przez p. Marię Drapella wspólnie z ks. bp. Marcinem Hintzem, nawiązywała do pamiątki 470. rocznicy śmierci Lutra, zmarłego w Eisleben dnia 18 lutego 1546 roku. Z tej okazji zostały zaprezentowane pisma Reformatora, jego biografie, postylle, opracowania naukowe i inne publikacje poświęcone Marcinowi Lutrowi, związane z historią Reformacji. Wśród zgromadzonych eksponatów znalazły się również mało dostępne książki wydane zarówno przez polskie, jak i zagraniczne wydawnictwa.

Również w niedzielę, 28 lutego, w Sali Debory odbył się pierwszy tego-roczny wernisaż. Zaprezentowane zostały prace dr Joanny Jadczak-Wodzinowskiej, wykonane w różnych technikach malarskich, a poświęcone różnemu postrzeganiu czasu. Wystawa nosiła tytuł „Dwa światy”.

Fot. 2. Kościół Zbawiciela wystawa *Dwa Światy* Joanny Jadczak

Pierwsze tegoroczne spotkanie Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego (Oddział Gdański z siedzibą w Sopocie) odbyło się 1 marca, na plebanii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Sopocie. Prelekcję „Początki kąpieliska w Sopocie” wygłosił dr Janusz Dargacz z Muzeum Historycznego Miasta Gdańska. Referent przedstawił licznie zgromadzonym słuchaczom wiele faktów oraz ciekawostek, jak też zdjęć z historii sopockiego uzdrowiska.

Final IX Ogólnopolskiego Konkursu Biblijnego „Sola Scriptura” 2015/2016 odbył się w Bielsku-Białej, 12 marca 2016 r. Po raz pierwszy do finału zakwalifikowała się reprezentantka sopockiej parafii i znalazła się w gronie 139 młodych ewangelików ze wszystkich diecezji. W tej edycji uczestnicy musieli się wykazać znajomością Ewangelii Łukasza. Rywalizowano w trzech grupach wiekowych: szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. W dwóch starszych grupach zakres materiału poszerzono o artykuły ze „Zwiastuna Ewangelickiego” dotyczące Ewangelii Łukasza. Nasza młoda parafianka, Julia Hintz, została laureatką tego ogólnopolskiego konkursu w grupie uczniów szkół podstawowych. Statuetki dla najlepszych oraz dyplomy dla laureatów i pozostałych finalistów, a także nagrody rzeczowe, wręczali: bp Adrian Korczago, bp Marcin Hintz, bp Marian Niemiec oraz ks. Jerzy Below – dyrektor Wydawnictwa „Augustana”, organizatora konkursu.

Dnia 24 marca, w Wielki Czwartek, podczas nabożeństwa w kaplicy na plebanii, miała miejsce uroczystość wstąpienia do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego dwóch osób. Aktu przyjęcia do społeczności Kościoła Luterńskiego dokonali wspólnie ks. bp Marcin Hintz oraz ks. Marcin Rayss. Okres przygotowania do wstąpienia trwa nie krócej niż rok i połączony jest z uczęszczaniem na spotkania przygotowawcze, które wieńczy egzamin z wiedzy o duchowości ewangelickiej.

W dniach 4-5 marca, w Warcinie, na terenie Technikum Leśnego, odbyła się wiosenna sprawozdawcza sesja Synodu Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP. W pracach Synodu bierze udział 5 delegatów trójmiejskiej Parafii oraz z urzędu duchowni. Obradom Synodu przewodniczy Biskup Diecezjalny, ks. prof. Marcin Hintz, który jest jednocześnie proboszczem trójmiejskiej Parafii.

Dnia 30 marca, w środę, w kaplicy na plebanii, odbyło się Zgromadzenie Parafialne poświęcone działalności gospodarczej, prowadzonej przez wyodrębnioną jednostkę księgową naszej Parafii. Na Zgromadzeniu zostało przedstawione sprawozdanie z działalności gospodarczej za rok 2015 oraz podjęto uchwałę o przekazaniu dochodu z działalności gospodarczej w całości na cele statutowe Parafii, tj. działalność kultową parafii.

Trójmiejska Parafia włącza się we wszelkiego rodzaju akcje charytatywne prowadzone lub organizowane przez Kościół ewangelicki. Skarbonka diakonijna to ekumeniczna akcja organizacji kościelnych: ewangelickiej Diakonii, rzymskokatolickiego Caritas Polska oraz prawosławnego Eleos. W Kościele Ewangelicko-Augsburskim akcja odbywa się od 1995 r., a od 2005 r. ma charakter ekumeniczny. Skarbonka diakonijna rozpoczyna się w Środę Popielcową i trwa do Świąt Wielkanocnych. W tym czasie Diakonia, Caritas i Eleos organizatorzy zachęcają do rezygnowania z drobnych przyjemności i przekazywania uzyskanych w ten sposób funduszy na rzecz potrzebujących. Hasło Skarbonki diakonijnej roku 2016 brzmiało: „Skarbonka pełna miłosierdzia”. Celem tej akcji było uwrażliwienie wszystkich pokoleń na potrzeby tych grup społecznych, które często bywają spychane na margines społecznego życia: są to osoby starsze, niepełnosprawne, dzieci, młodzież, a także rodziny w trudnej sytuacji życiowej. Zebrane środki Diakonia przeznacza na leczenie i rehabilitację osób starszych, zakup leków oraz innego rodzaju wspieranie osób potrzebujących. W tym roku udało nam się wspólnie uzbierać 825 zł. Za wszystkie złożone na ten cel ofiary serdecznie dziękujemy!

W dniu 17 kwietnia 2016, podczas nabożeństwa w 3. Niedzielę po Wielkanocy Jubilate, obchodziliśmy jubileusz 45-lecia ordynacji ks. bpa seniora Mi-

chała Warczyńskiego – długoletniego proboszcza trójmiejskiej parafii oraz biskupa Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej. Uroczystość ordynacji bpa M. Warczyńskiego na duchownego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego miała miejsce 18 kwietnia 1971 roku, w kościele Zbawiciela w Sopocie.

Fot. 3. Jubileusz 45-lecia ordynacji ks. bpa Michała Warczyńskiego

Była to pierwsza ordynacja w sopockim kościele. Aktu ordynacji poprzez nałożenie rąk dokonali: ówczesny Biskup Kościoła – ks. dr Andrzej Wantuła w asyście ks. prof. Waldemara Gastparego oraz ks. seniora Edwarda Dietza. 45 lat później ks. bp senior Michał Warczyński ponownie stanął przy ołtarzu kościoła Zbawiciela, by służyć Bożym Słowem. Podczas nabożeństwa okolicznościową przemowę wygłosił do jubilata ks. bp Marcin Hintz i udzielił Mu błogosławieństwa. W imieniu zboru gratulacje i życzenia Biskupowi Warczyńskiemu z tej okazji złożyła Rada Parafialna, wręczając jubilatowi kwiaty. Nabożeństwo uświetnił występ chóru parafialnego „Gloria Dei”, a także występ solistki, Pauliny Warczyńskiej, córki Księdza Biskupa oraz muzyków. Po nabożeństwie Jubilat zaprosił wszystkich parafian na okolicznościowy tort do Sali Debory, gdzie podzielił się z zebranymi wspomnieniami i refleksją na temat 45 lat służby w Kościele Chrystusowym.

W marcu bieżącego roku ukazała się książka pt. *Na początku był Chrystus*, będąca szeroką relacją z rozmów biskupów trzech wyznań chrześcijańskich. W spotkaniu dyskusyjnym, które odbyło się w Krakowie latem 2015 roku, na zaproszenie bp. Grzegorza Rysia (Kościół Rzymskokatolicki), oprócz Gospodarza uczestniczyli także bp Jerzy Pańkowski (Polski Autokefaliczny Kościół

Prawosławny) oraz bp Marcin Hintz (Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP). Tematem rozmów duchownych i teologów była historia naszego kraju, znaczenie chrztu w życiu jednostki, jak i całego narodu, wizja Kościoła i jego jedności, a także najważniejsze wyzwania stojące dziś przed wyznawcami Jezusa Chrystusa. Biskupi wspólnie zastanawiali się nad pytaniami: Jakie jest miejsce religii w nowej rzeczywistości? Czy Polska jest dziś krajem chrześcijańskim? Czy jedność jest możliwa? Na czym polega rewolucyjna moc Ewangelii? Całość rozmowy przebiegała w kontekście jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski i to właśnie sakrament chrztu, łączący wszystkie wyznania, stał się punktem wyjścia dialogu, który w Polsce był wydarzeniem bez precedensu. Książka pozwala spojrzeć na Kościół Chrystusowy z różnych perspektyw, dostrzec to, co nas łączy i lepiej zrozumieć to, co nas różni. Jak mówi jeden z biskupów: „Musimy uczyć się takiej wrażliwości, która pozwoli nam zrozumieć, iż rzeczy dla nas bezdyskusyjne mogą innych ranić”. Lektura jest również okazją do tego, by przemyśleć własny chrzest oraz jego konsekwencje dla naszego życia. W niedzielę *Cantate*, 24 kwietnia, po nabożeństwie, w Sali Debory w kościele Zbawiciela w Sopocie odbyła się promocja i prezentacja książki. Spotkanie z jednym z Autorów, bp. Marcinem Hintzem, poprowadziła dr Maria Urbańska-Bożek. W trakcie spotkania zadawano pytania na temat treści książki oraz projektu wydawniczego, który powstał z inicjatywy krakowskiego Wydawnictwa „Znak”.

W dniu 10 maja na cmentarzu komunalnym w Sopocie (byłym cmentarzu ewangelickim) miało miejsce odsłonięcie i poświęcenie tablicy upamiętniającej dr. Johannes Kollatha – drugiego burmistrza Sopotu, urzędującego w latach 1905-1908. Uroczystość odbyła się z inicjatywy sopockiego *Stowarzyszenia In Memoriam*, które stawia sobie za cel m.in. chronić od zapomnienia pamięć o wielkich ludziach Sopotu. Tablicę odsłonięto tuż obok kaplicy Edwarda Herbsta, łódzkiego fabrykanta, wybitnego ewangelieka, filantropa, zaangażowanego w rozwój Sopotu, a prywatnie przyjaciela Johannes Kollatha. Drugi burmistrz Sopotu, mimo iż sprawował swój urząd bardzo krótko, został zapamiętany jako sprawny, energiczny i pracowity gospodarz, który w znacznym stopniu przyczynił się do rozbudowy Sopotu i wypromowania go na europejski kurort. W trakcie swojej kadencji doprowadził m.in. do regulacji ulic, budowy tunelu pod torami, budowy Łazienek Południowych, Gimnazjum Realnego, dbał o kluby sportów letnich: żeglarski, tenisowy, automobilowy, jak również sportów zimowych – stworzył tor saneczkowy. Dr Johannes Kollath zmarł przedwcześnie, w wieku 37 lat, 10 maja 1908 roku i został pochowany na sopockim cmentarzu ewangelickim.

17 maja w siedzibie Parafii odbyło się posiedzenie komitetu organizacyjnego obchodów 500-lecia Reformacji w Gdańsku i na Pomorzu. Na zaproszenie ks. bp. Marcina Hintza na spotkanie przybyli przedstawiciele trójmiejskich instytucji kultury, nauki oraz partnerzy i współorganizatorzy obchodów roku 2017. Celem spotkania było omówienie działań i stanu przygotowań do jubileuszu, wymiana idei, a także koordynacja zaplanowanych wydarzeń i inicjatyw. Komitet organizacyjny, w którego skład z ramienia Diecezji wchodzi: bp Marcin Hintz, ks. Marcin Pilch, prof. Jan Iluk oraz p. Dominika Gzowska, przedstawił również propozycję hasła obchodów, które ostatecznie zostało zaprezentowane w czerwcu br. wraz z otwarciem specjalnej strony internetowej poświęconej obchodom 500-lecia Reformacji w Gdańsku i na Pomorzu, zawierającej aktualności i kalendarium wydarzeń. Na spotkaniu ustalono, że obchody zainaugurowane zostaną już w roku bieżącym, podczas nabożeństwa Reformacyjnego, 31 października w sopockim kościele Zbawiciela. Główne uroczystości przewidziane są natomiast na drugą połowę maja 2017 roku.

21 maja 2016 odbyła się kolejna edycja „Europejskiej Nocy Muzeów”, w której nasza Parafia uczestniczyła już po raz piąty. Tradycyjnie w tym dniu otworzyliśmy kościół Zbawiciela w Sopocie dla zwiedzających. Miłośnicy nocnego zwiedzania mogli wejść do jedynego obecnie kościoła ewangelickiego w Trójmieście w godzinach 19.00-23.00. Jak co roku został przygotowany również bogaty program. „Noc Muzeów” to nie tylko okazja do tego, by móc z bliska zobaczyć zabytki i zwiedzić miejsca, które na ogół są niedostępne, ale również możliwość poznania historii, wysłuchania koncertu, a w wielu przypadkach „Noc Muzeów” ma również wymiar edukacyjny. Głównym punktem programu w kościele Zbawiciela był koncert na harfę i wiolonczelę w wykonaniu tegorocznych absolwentek Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Gdańsku: Urszuli Hazuka i Natalii Błaszkievicz. Goście mogli usłyszeć utwory zarówno klasyczne, jak i współczesne, m. in. solowy utwór jazzowy na harfę. Po koncercie odwiedzający nasz kościół mogli zapoznać się z multimedialną prezentacją dot. Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP oraz z wykładem ks. Marcina Rayssa na temat podstawowych ewangelickich zasad wiary i różnic między luteranami a katolikami. Po prezentacji był czas na zapoznanie się z wnętrzem kościoła oraz wystawami: o historii Reformacji, historii naszej Parafii, z wystawą w Bibliotece „Etos” poświęconą ks. dr. Marcinowi Lutrowi oraz z wystawą obrazów w Sali Debory. Łącznie nasz Kościół odwiedziło ponad 200 osób.

Fot. 4. Wizyta delegacji Parafii w parafii partnerskiej Hamburg Winterhude-Uhlenhorst

W dniach 28-29 maja delegacja parafialna w składzie: ks. bp Marcin Hintz, p. Iwona Hintz, p. Barbara Ginter, p. Klaudia Rayss i ks. Marcin Rayss przebywała z wizytą w Niemczech na zaproszenie parafii partnerskiej Winterhude-Uhlenhorst w Hamburgu. Sopocka parafia utrzymuje kontakty partnerskie z ewangelikami w Hamburgu poczynawszy od lat 90-tych, a ich owocem są liczne spotkania, wymiany i współudział w ważnych momentach dla obu wspólnot.

Oficjalna wizyta rozpoczęła się w sobotę, o godz. 14.00, świętem parafialnym połączonym z festynem powitalnym, zorganizowanym z myślą o uchodźcach. Rodzinne święto z wieloma atrakcjami dla dzieci i dorosłych, przy akompaniamencie muzyki i wspólnym biesiadowaniu na placu kościoła *Heilandskirche*, miało przede wszystkim na celu integrację miejscowej społeczności z przybyłymi do Hamburga uchodźcami. Przy tej okazji ks. Wolf-Rüdiger Schröder-Micheel oraz ks. Nicole Irmer oprowadzili naszą delegację po ogromnym terenie parafialnym, opowiadając o szerokiej działalności parafii – skoncentrowanej przede wszystkim na pracy socjalnej i diakonijnej oraz pracy z seniorami. Następnie wspólnie udaliśmy się do drugiego z kościołów należących do hamburskiej parafii *Matthäuskirche*. Tam o godz. 17.00 zaplanowano wieczorne rozważanie Słowa Bożego i wspólną modlitwę, w której oprócz delegacji z Polski wzięli również udział miejscowi parafianie, którzy przed laty byli z wizytą w Sopocie. Po rozważaniu zostaliśmy zaproszeni przez proboszcza, ks. Matthiasa Libermana, do sali parafialnej na kolację, gdzie do późnych

godzin wieczornych w licznym gronie rozmawialiśmy o sytuacji Kościołów w Niemczech i w Polsce, wymieniając doświadczenia związane ze służbą na rzecz drugiego człowieka, do której powołani są wszyscy chrześcijanie.

W niedzielę rano było nam dane przeżywać nabożeństwo w kościele Heilandskirche, które wspólnie poprowadzili gospodarz – ks. Liberman oraz gościnnie – bp Hintz, który wygłosił kazanie. Duchowni modlili się w dwóch językach i wspólnie udzielili wiernym sakramentu komunii św. Goście z Polski podczas nabożeństwa zaśpiewali również przy akompaniamencie gitary pieśń „Oto jest dzień”. Mimo iż hamburska parafia liczy 10 tysięcy zarejestrowanych osób, frekwencja podczas niedzielного nabożeństwa wynosiła zaledwie kilkanaście osób. Należy jednak podkreślić, iż nabożeństwo miało ciepły, rodzinny charakter, a dla zaznaczenia naszej obecności na zakończenie wybrano z niemieckiego śpiewnika ewangelickiego pieśń, którą napisał polski kompozytor. Po nabożeństwie spotkaliśmy się jeszcze na kawie i ciście w parafialnej kawiarence, gdzie był czas na wspomnienia, przemowy i podziękowania. Przy tej okazji w imieniu trójmiejskich ewangelików przekazaliśmy gospodarzom drobne upominki i zaprosiliśmy nasze siostry i naszych braci w wierze do Sopotu.

31 maja odbyło się kolejne spotkanie Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego Oddział w Gdańsku, podczas którego zgromadzeni wysłuchali prelekcji dra Aleksandra Łupienko pt. „Rodzina Burschów”. Dr Aleksander Łupienko jest prawnikiem biskupa Juliusza Burschego, historykiem, pracownikiem Instytutu Historii PAN i jednym ze współautorów niedawno wydanej książki pt. „Rodzina Burschów. Opowieść o polskich ewangelikach”. Spotkanie było połączone z promocją książki.

Po prelekcji odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Gdańskiego PTEw z siedzibą w Sopocie. Dotychczasowemu zarządowi udzielono absolutorium. Prezes – prof. Tadeusz Stegner i wiceprezes – Maria Drappella postanowili nie kandydować do zarządu na kolejną kadencję. Wybrano nowe władze Zarządu, w składzie: prezes: Piotr Dolny, wiceprezes: dr Magdalena Izabella Sacha, sekretarz: Bolesław Borzycki, skarbnik: Dorota Kowalczyk.

W niedzielę, 19 czerwca, odbyła się już druga rowerowa wycieczka parafialna. Grupa licząca 24 osoby tuż po nabożeństwie wybrała się na Kaszuby, by wspólnie przejechać trasą rowerową noszącą nazwę „Kamienne Kręgi”. Współorganizatorami wycieczki byli państwo Gabriela i Zbigniew Kolka.

Fot. 5. Parafialna wycieczka rowerowa Kamienne Kęgi

Fot. 6. Zakończenie roku szkolnego 2015/16

W ostatnią niedzielę czerwca w sopockiej parafii świętowaliśmy zakończenie roku szkolnego 2015/2016. Z tej okazji w kościele Zbawiciela odbyło się dziękczynne nabożeństwo rodzinne. Nabożeństwo to było połączone z obchodami Pamiątki *Wyznania Augsburskiego* – co zostało również zaakcentowane przez występ chóru parafialnego „Gloria Dei”, który pod dyрекcją Mai Zalesińskiej wykonał trzy pieśni. Również młodzież i dzieci przy akompaniamencie

gitary chwaliła Boga pieśnią. Kazanie wygłosił ks. bp Marcin Hintz, a w trakcie nabożeństwa katecheta, ks. Marcin Rayss, wręczył dyplomy uczestników szkółki niedzielnej oraz świadectwa lekcji religii, a za bardzo dobre wyniki w nauce wręczone zostały specjalne nagrody. Wyróżniono m.in. uczennice, które zakwalifikowały się do diecezjalnego i ogólnopolskiego etapu biblijnego konkursu „Sola Scriptura” organizowanego przez nasz Kościół. W tym roku byli to: Clara Leśniak, Gabrysia Adrian, Lena Józefowska oraz Julia Hintz, która została laureatką etapu ogólnopolskiego w Bielsku-Białej. Na koniec dzieciom i młodzieży zostało udzielone przez duchownych specjalne błogosławieństwo.

Fot. 7. Piknik parafialny dla dzieci

W niedzielę, 26 czerwca, po nabożeństwie w ogrodzie parafialnym odbył się rodzinny piknik parafialny z okazji zakończenia roku szkolnego. Uczniowie wraz z rodzicami, dziadkami i wszystkimi chętnymi członkami Parafii świętowali wspólnie rozpoczęcie wakacji. Dla najmłodszych zostało przygotowanych mnóstwo atrakcji. Można było uczestniczyć w turnieju gier planszowych, dzieci mogły pod bacznym okiem dorosłych ozdobić buzie, była przygotowana piniata ze słodczymi. Rodzice zadbali o strawę dla ciała: salatkę, owoce, ciasta, świeżo wyciskane soki – wszystko pod hasłem: „pyszenie i zdrowo”. Celem pikniku było wspólne spędzenie czasu i zabawa na świeżym powietrzu. W dobrej atmosferze i przy pięknej, słonecznej pogodzie przywitaliśmy wakacje, by po zasłużonym odpoczynku od września znów ruszyć do pracy.

W okresie wakacyjnym sopocki Kościół Zbawiciela otwarty jest dla zwiedzających. We wtorki, czwartki oraz soboty chętni mogą zapoznać się z wnętrzem Kościoła, obejrzeć wystawy znajdujące się w świątyni oraz uzyskać informację na temat Kościoła od dyżurującego w nim p. Artura Pawłowskiego.

Biblioteka Ewangelicka „Etos”, działająca w Kościele Zbawiciela w Sopocie, zorganizowała kolejną wystawę „Świat kobiet... przez wieki i kontynenty. Kobieta w społecznościach Kościołów ewangelickich”. Podczas otwarcia, 3 lipca 2016 r., p. Maria Drapella opowiedziała o koncepcji wystawy. W okresie wakacyjnym wystawa była otwarta dla osób zwiedzających Kościół.

W dniach 14-16 lipca miały miejsce na terenie Trójmiasta wichury oraz ulewne deszcze. Podczas tych anomalii pogodowych ucierpiał również dach Kościoła Zbawiciela, woda przedostała się do wnętrza Kościoła, powodując spore straty.

Po okresie przerwy wakacyjnej sopocki chór „Gloria Dei” wznowił próby. Na próbie chóru w dniu 8 września chórzysci zdecydowali, że funkcję prezesa chóru obejmie p. Maria Drapella. Jednocześnie podziękowano dotychczasowemu, wieloletniemu prezesowi chóru, p. Piotrowi Dolnemu, za pełnioną służbę.

W dniach 9-11 września filiał parafii w Tczewie gościł delegację z parafii partnerskiej „Ev. Trinitatis-Kirchengemeinde” w Witten, w Niemczech. Okazją do spotkania był jubileusz 25-lecia partnerstwa pomiędzy parafiami. Współpraca rozpoczęła się w roku 1991. To właśnie między innymi dzięki staraniom naszych współwyznawców zza Odry, filiał w Tczewie odzyskał kaplicę i budynek plebanii, a następnie otrzymał również pomoc w jego remoncie i wyposażeniu. Na przestrzeni 25 lat dochodziło wielokrotnie do wymian parafialnych i wzajemnych odwiedzin. Tym razem do Tczewa przyjechała 8-osobowa delegacja z ks. Christianem Uhlsteinem na czele. W sobotę goście zwiedzali m.in. Sopot oraz Tczew, a następnie spotkali się z ks. Marcinem Rayssem. Główne uroczystości zaplanowano na niedzielę. O godz. 12.30 rozpoczęło się jubileuszowe nabożeństwo, które wspólnie poprowadzili bp Marcin Hintz, ks. Marcin Rayss oraz ks. Christian Uhlstein, który wygłosił kazanie. Oprócz parafian z Tczewa w nabożeństwie brali również udział przedstawiciele Rady Parafialnej trójmiejskiej parafii, parafianie z Sopotu oraz zaproszeni goście.

W trakcie nabożeństwa był również czas na krótkie okolicznościowe przemowy z okazji 25-lecia partnerstwa. Ze strony polskiej głos zabrali kurator parafii Władysław Jamborowicz, bp Marcin Hintz, który przekazał pozdrowienia od swojego poprzednika – bpa Michała Warczyńskiego oraz p. Tadeusz Abt, który odczytał list wysłany przez ks. Engelsing – poprzednią proboszcz parafii Witten. Ze strony niemieckiej przemawiali: ks. Christian Uhlstein,

p. Reinhard Alter – członek rady parafialnej oraz p. Dietrich – emerytowany burmistrz Witten. Wręczono upominki z okazji obchodzonego jubileuszu. Po nabożeństwie zaproszeni goście udali się na obiad. Był to czas na lepsze poznanie się, wymianę doświadczeń dotyczących funkcjonowania obu parafii oraz wspólne rozmowy.

W dniach 16-21 września miał miejsce w naszym Kościele oraz na plebanii XVII Międzynarodowy Festiwal „Kalejdoskop Form Muzycznych im. Marii Foltyn, Sopot 2016”. Koncerty odbywały się w kościele Zbawiciela, a warsztaty wokalne tym razem odbywały się w sali na plebanii.

W niedzielę, 2 października, w kościele Zbawiciela mieliśmy okazję przeżywać kolejne, doroczne Dzięczynne Święto Żniw. Jest to zawsze okazja, by podziękować miłostkiemu Bogu za wszystkie dary, którymi hojnie, na co dzień nas obdarza. Unaoczniają to w tym dniu warzywa i owoce pochodzące z ogrodów naszych parafian, którymi udekorowany jest kościół oraz chleb leżący na ołtarzu. W Święto Żniw ewangelicy dziękują także za pracę, za trud ludzkich rąk oraz za Boże błogosławieństwo nad całym Stworzeniem. Dzięczynne Święto Żniw wzywa nas także do tego, byśmy dostrzegali potrzebujących i potrafili dzielić się z nimi chlebem. Tego dnia zbieramy ogólnopolską ofiarę na ewangelickie domy opieki. Nabożeństwo miało świąteczny charakter, ubogacił je śpiew chóru parafialnego, a po nabożeństwie zostały tradycyjnie już rozdane bochenki chleba.

Fot. 8. Gala Sopocka Muza w Kościele Zbawiciela

7 października w ewangelickim kościele Zbawiciela w Sopocie odbyła się coroczna gala „Sopocka Muza”, podczas której tegorocznym laureatom zostały wręczone sopockie nagrody w dziedzinie kultury i nauki. Statuetki, które wręczał Prezydent Sopotu Jacek Karnowski, trafiły do Jagody Kościk, prowadzącej teatr dziecięcy *Baabus Musicalis*, pisarki Magdaleny Grzebalkowskiej oraz doktora hab. nauk prawnych Grzegorza Wierczyńskiego. Tytuł Mecenasa Kultury otrzymała Firma VBW Engineering. Podczas uroczystości goście wysłuchali koncertu w wykonaniu *Polskiej Filharmonii Kameralnej* Sopot pod dyrykcją Wojciecha Rajskego.

11 października odbyła się w sali na plebanii prelekcja prof. UJK dr hab. Lucyny Kostuch, „Religijność starożytnych Greków”, zorganizowana przez Gdański Oddział PTEw. Spotkanie było okazją do konfrontacji naszych wyobrażeń i stereotypów na temat wierzeń Hellenów.

W dniach 14-16 października w Kaliszu odbyły się już III Ogólnopolskie Mistrzostwa Ewangelickie w Bowlingu, które były połączone ze Zjazdem Diecezjalnym Młodzieży Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej. W Mistrzostwach i w Zjeździe uczestniczyła również młodzież z naszej Parafii, wraz z opiekunem ks. Marcinem Rayssem. Organizatorem Mistrzostw była kaliska parafia, duszpasterstwo młodzieży Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej oraz Ogólnopolskie Duszpasterstwo Młodzieży. Do Kalisza przyjechała młodzież m.in. z parafii: Ustroń, Pokój, Kępno, Leszno, Grudziądz i Gdańsk.

W dniach 21-22 października w Gdańsku miała miejsce konferencja naukowa „1050. Rocznica Chrztu Polski. Wydarzenie historyczne, religijne, kulturowe i społeczne”. Organizatorami konferencji były gdańskie instytucje naukowe: Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Polska Akademia Nauk oddział Gdańsk, Polska Akademia Umiejętności – Stacja Naukowa w Gdańsku, Miasto Gdańsk oraz Nadbałtyckie Centrum Kultury, które było zarazem gospodarzem konferencji, odbywającej się w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego. Konferencja odbywała się pod patronatem honorowym m.in. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosława Sellina, Metropolity Gdańskiego abp. Sławoja Leszka Głódzia, Prawosławnego Arcybiskupa Białostockiego i Gdańskiego abp. Jakuba oraz Biskupa Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP bp. prof. Marcina Hintza, który jednocześnie był członkiem Komitetu Organizacyjnego i współprowadzącym konferencję. Obrady miały charakter ekumeniczny a tematyka konferencji nie skupiała się tylko na aspekcie historycznym wydarzenia „Chrztu Polski” – choć dyskusja nad tym, czy Mieszko przyjął chrzest w obrządku łacińskim, czy też cyrylo-metodiańskim jest wciąż żywa – ale przede wszystkim dotyczyła istoty chrztu i jego konsekwencji w życiu narodu i w wymiarze indywidualnym. Wyraźnie wskazano, że

sakrament Chrztu Świętego jest łączącym i jednoczącym wszystkich chrześcijan. Referaty wygłosili m.in. teologowie Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie: ks. bp prof. dr hab. Marcin Hintz – „Chrzest jako sakrament inicjacji i jego znaczenie we współczesnym ruchu ekumenicznym w Polsce” oraz prof. dr hab. Jerzy Ostapczuk – „Chrzest w Nowym Testamencie i Kościele prawosławnym”. Nestor polskich historyków ewangelickich, prof. dr hab. Janusz Mallek (UMK) z Torunia, zaprezentował referat pt. „Reformacja i kościoły protestanckie na Pomorzu w 16 stuleciu. Stan badań i postulaty badawcze”. Po każdym wygłoszonym referacie był czas na dyskusję i zadawanie pytań prelegentom. W pierwszym dniu konferencji uczestniczyli również duchowni Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP, którzy dzień wcześniej spotkali się na diecezjalnej konferencji księży w Gdańsku. W piątek po południu uczestnicy konferencji mogli także wysłuchać w kościele św. Katarzyny w Gdańsku koncertu zatytułowanego „Muzyka polska na przestrzeni wieków”, w wykonaniu *Capelli Gedanensis*. W tym renomowanym zespole występuje p. Maja Zalesińska – dyrygentka chóru parafialnego „Gloria Dei”.

Fot. 9. Inauguracja obchodów 500-lecia Reformacji

Dnia 31 października, podczas nabożeństwa w kościele Zbawiciela w Sopocie, miała miejsce inauguracja obchodów jubileuszu 500-lecia Reformacji w Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP, pod hasłem: „Ewangelickie dziedzictwo w Słowie, życiu, obrazie”. Na świąteczne nabożeństwo Słowa Bożego zostali zaproszeni liczni goście, a uroczystość miała ekumeniczny charakter. Obecni byli między innymi biskupi Kościoła Rzymskokatolickiego: bp Wiesław Szlachetka – biskup pomocniczy Archidiecezji Gdańskiej oraz

bp Jacek Jezierski – biskup Diecezji Elbląskiej, a także duchowni Kościoła Prawosławnego oraz Ewangelicko-Metodystycznego. W nabożeństwie brali również udział licznie zgromadzeni wierni oraz księża Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej. Liturgię wspólnie poprowadzili ks. Michał Walukiewicz, ks. Karol Niedoba i ks. Dawid Mendrok. Kazanie wygłosił zwierzchnik DPW, ks. bp Marcin Hintz, a modlitwę powszechną wspólnie zmówili duchowni różnych Kościołów.

W nabożeństwie wzięli udział również prezydenci Gdańska – Paweł Adamowicz oraz Sopotu – Jacek Karnowski, pod których patronatem odbywają się obchody 500-lecia Reformacji w Gdańsku i na Pomorzu. Na uroczystość przybyli także przedstawiciele trójmiejskich organizacji i instytucji ze świata nauki i kultury, które są współorganizatorami wydarzeń zaplanowanych na Pomorzu w związku z jubileuszem. Tegoroczne Święto Reformacji miało wyjątkową oprawę. Podczas nabożeństwa dwie pieśni wykonał chór Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku „Gloria Dei”, pod dyr. Mai Zalesińskiej, a bezpośrednio po nabożeństwie zebrani wysłuchali koncertu kwartetu smyczkowego Polskiej Filharmonii Kameralnej z Sopotu. W programie znalazły się m.in. utwory wybitnych ewangelickich kompozytorów: Johanna Pachelbela oraz Jana Sebastiana Bacha. Po koncercie miała miejsce prezentacja najważniejszych wydarzeń obchodów 500-lecia Reformacji w Gdańsku i na Pomorzu w roku 2017. Tę część rozpoczęto od zaprezentowania nowej witryny internetowej poświęconej w głównej mierze kalendarium wydarzeń planowanych w ramach obchodów jubileuszu. Na stronie znajdują się także aktualności, podstawowe zasady wiary Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, informacje o Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej i trójmiejskiej Parafii oraz opracowania historyczne dotyczące Reformacji w Europie i na Pomorzu. Strona funkcjonuje pod adresem: www.reformacja-pomorze.pl. Następnie głos zabrali przedstawiciele organizatorów przyszłorocznych wydarzeń. Prof. Tadeusz Stegner (Uniwersytet Gdański) zaprosił na Gdański Kongres Reformacyjny, w ramach którego odbędzie się konferencja naukowa „Słowo Ewangelii i jego oddziaływanie w tradycji Reformacji XVI wieku”, w dniach 18-19 maja 2017 r. Bronisława Dejna (Nadbałtyckie Centrum Kultury) opowiedziała m.in. o planowanej wystawie „Sola scriptura. Biblijne malarstwo i grafika pomorskich protestantów od XVI do XX wieku”, o spacerze edukacyjnym po Gdańsku „Szlakiem Reformacji” i o konferencji naukowej poświęconej Janowi Bugenhagenowi, Reformatorowi Pomorza. Natomiast Małgorzata Buchholz-Todorowska (Muzeum Narodowe w Gdańsku) zaprezentowała zaplanowaną wystawę pt. „Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej. W 500-lecie wystąpienia

Marcina Lutra”. Współorganizatorami tego dużego przedsięwzięcia są: Muzeum Historyczne Miasta Gdańska, Polska Akademia Nauk Biblioteka Gdańska oraz Archiwum Państwowe w Gdańsku. Otwarcie wystawy będzie miało miejsce 31.10.2017 roku w Zielonej Bramie – Oddziale Muzeum Narodowego w Gdańsku. Na zakończenie zwierzchnik DPW, ks. bp Marcin Hintz, zaprosił zebranych do wzięcia udziału w przygotowywanych uroczystościach. Po uroczystościach w Kościele goście oraz przyjezdni wzięli udział w spotkaniu na plebanii.

1 listopada, w Pamiątkę Zmarłych, już po raz 15. odbyła się ekumeniczna, międzyreligijna modlitwa, upamiętniająca zmarłych gdańszczan, pochowanych na wielu, często już nieistniejących nekropoliach. Stąd też, z inicjatywy Miasta Gdańska, przy ul. 3 Maja powstał tzw. „Cmentarz nieistniejących cmentarzy” – pomnik historii, ku czci wszystkich tych, którzy przez wieki budowali dorobek kulturalny i materialny Gdańska. Wiele pokoleń, wiele narodowości, wielu wyznawców różnych religii – wszystkich łączyła troska o Gdańsk, poświęcenie czasu i trudu dla rozwoju tego miasta. Duchowni różnych wyznań i religii od 2002 roku spotykają się tam w dniu 1 listopada, by przez modlitwę i rozważane Słowo, upamiętnić tych, których groby już nie istnieją bądź zostały zapomniane. Na usytuowanym w centrum miasta symbolicznym cmentarzu zjawili się we wtorek duchowni Kościołów: rzymskokatolickiego, polskokatolickiego, prawosławnego, greckokatolickiego, ewangelicko-augsburskiego, ewangelicko-metodystycznego oraz zielonoświątkowego. Obecni byli także przedstawiciele gmin wyznania żydowskiego i muzułmańskiego. Każdy z nich, po zmówieniu modlitwy, złożył zapalony znicz na płycie upamiętniającej dawnych gdańszczan. W modlitwie wziął udział proboszcz Parafii Ewangelicko-Augsburskiej i zwierzchnik Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej ks. bp Marcin Hintz. Przemawiał Prezydent Miasta Gdańska, Paweł Adamowicz, który przywitał zebranych i podziękował za wspólną modlitwę.

W niedzielę, 13 listopada, po nabożeństwie dokonano otwarcia nowej wystawy fotografii, autorstwa Marii Kowalińskiej-Tomczyk, w Sali Debory ewangelickiego kościoła Zbawiciela w Sopocie. Wystawa zatytułowana „Przyroda na Podlasiu” będzie dostępna do lutego 2017. Kuratorem wystaw w Sali Debory jest p. Szymon Mielczarek.

W połowie listopada zakończono remont kościoła Zbawiciela, który został sfinansowany z polisy ubezpieczeniowej. Prace wykonała firma budowlana „Estor”. Generalnie stwierdzono, że dach Kościoła wymaga całościowej naprawy. Parafia po raz drugi złożyła stosowny wniosek o dofinansowanie do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pomoc w dofinansowaniu

projektu zadeklarował już w roku 2015 Prezydenta Miasta Sopotu, dr Jacek Karnowski.

26 listopada w sopockim Kościele odbyło się uroczyste dziękczynne nabożeństwo z okazji 98. rocznicy odtworzenia Marynarki Wojennej RP w ewangelickim kościele Zbawiciela w Sopocie. W uroczystości wzięli udział m.in. Inspektor Marynarki Wojennej kontradmirał Mirosław Mordel, admirałowie, oficerowie Marynarki Wojennej, trójmiejscy parafianie oraz sympatycy. Gości przywitał dziekan ewangelicki Marynarki Wojennej – ks. kmr. por. Marcin Pilch oraz gospodarz trójmiejskiej Parafii – bp Marcin Hintz. Kazanie wygłosił ewangelicki biskup wojskowy – ks. plk. Mirosław Wola. Nabożeństwo śpiewem uświetnił chór parafialny „Gloria Dei” prowadzony przez p. Maję Zalesińską.

W dniu 4 grudnia, po uroczystym nabożeństwie połączonym z występem chóru „Gloria Dei”, w kościele Zbawiciela miało miejsce Wyborcze Zgromadzenie Parafialne. W związku z upływem kadencji Synodu Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej, Konsystorz zarządził wybory. W wyniku przeprowadzonej procedury wyborczej delegatami Parafii w Gdańsku-Sopocie na lata 2017-2022 będą: Maria Drapella, Jan Iluk, Piotr Kowalski, Bogumił Linde oraz Dorota Mielczarek.

Na tegoroczny grudzień zaplanowane są kolejne wydarzenia: świąteczne spotkanie Rady Parafialnej, pracowników i wolontariuszy Parafii, Gwiazdka dla Dzieci oraz Kiermasz Adwentowy. W roku 2015 po raz pierwszy Gwiazdka miała miejsce w Kościele. Sala parafialna okazała się zbyt mała dla coraz większej liczby dzieci w naszej Parafii.

Zeszłoroczny kiermasz adwentowy cieszył się szczególnym zainteresowaniem. Przez rodziców dzieci uczęszczających na lekcje religii oraz członkinie Koła Pań, pod kierunkiem pastorowej p. Iwony Hintz, zostały przygotowane rozmaite świąteczne ozdoby oraz słodkości. Wśród ręcznie wykonanych wyrobów znalazły się cieszyńskie ciasteczka, wieńce adwentowe, chatki z piernika, malowane i wyszywane kartki świąteczne o wysokich walorach estetycznych. Nowością kiermaszu był kalendarz ścienny na rok 2016. Projekt opracował oraz użyczył zdjęć Pomorza ze swoich zbiorów p. Maciej Olech. Kalendarz prezentował nie tylko piękno regionu, ale także fotograficzny przegląd najważniejszych wydarzeń z życia Parafii. Przychód z kiermaszu w całości przeznaczony został na kolejne wyjazdy naszych dzieci i młodzieży.

Fot. 10. Kiermasz Adwentowy grudzień 2015

Przed nami bardzo ważny rok 2017 – obchody 500-lecia Reformacji. Jako trójmiejska parafia ewangelicka chcemy z całą siłą włączyć się w międzynarodowe obchody i złożyć świadectwo trwałości reformacyjnego dziedzictwa w Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Tczewie i okolicach.